

Skats uz Raunu 1911. gadā. Redzams pagastnams un mājiņa pie pilsdrupām ar izkārti "Friezēris". Attēls Cēsu Vēstures un mākslas muzeja krājumā kopš 1980. gada no A.Cīrules albuma Raunas ciema "Kalna Bārdiņos".

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.109 (2015, 24.JŪL.), 5.LPP.

Tilts Raunā pār Raunas upi Valmieras ielā. Pāri ielai sarkanu ķieģeļu ēka, celta 20. gs. 20. gados, piederējusi Latviešu veco strēlnieku biedrības Raunas nodaļas vadītājam Jurim Eizam - vienam no turīgākajiem tā laika raunēniešiem. Viņa mājā atradās noliktavas, kurās akciju sabiedrība "Eksportiers" pieņēma kviešus, rudzus, miežus, auzas un linsēklas. Mājā darbojās arī zobārsts. Tagad mājā izvietoti dzīvokļi.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: NO RAUNAS MUZEJA KRĀJUMA

DRUVA NR.12 (2016, 22.JANV.), 5.LPP.

Raunas baznīcas celtniecības precīzs gads nav zināms. Domājams, pirmsākumi ir 14. gadsimtā. Baznīca arī postīta un pārbūvēta, lielākā pārbūve bija 19. gs. sākumā, kad piebūvēts vēl viens joms un pārvietots altāris, un 1937. gadā arhitekta Paula Kundziņa vadībā. Ievērojamākās norādes no viduslaikiem ir baznīcas tornis, bijusī altārdaļa un divi cilņi virs abām ieejām baznīcā. Baznīca pieder Raunas evaņģēliski luteriskajai draudzei. Regulāri notiek dievkalpojumi un koncerti.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MARTA MARTINSONE - KAŠA

DRUVA NR.35 (2018, 2.MARTS), 5.LPP.

Raunas centrs pēc ugunsgrēka 1938. gada 10. jūnijā. Foto Cēsu Vēstures un mākslas muzeja krājumā kopš 1981. gada no G. Lapiņas albuma Raunas ciema „Jaunulpos”.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

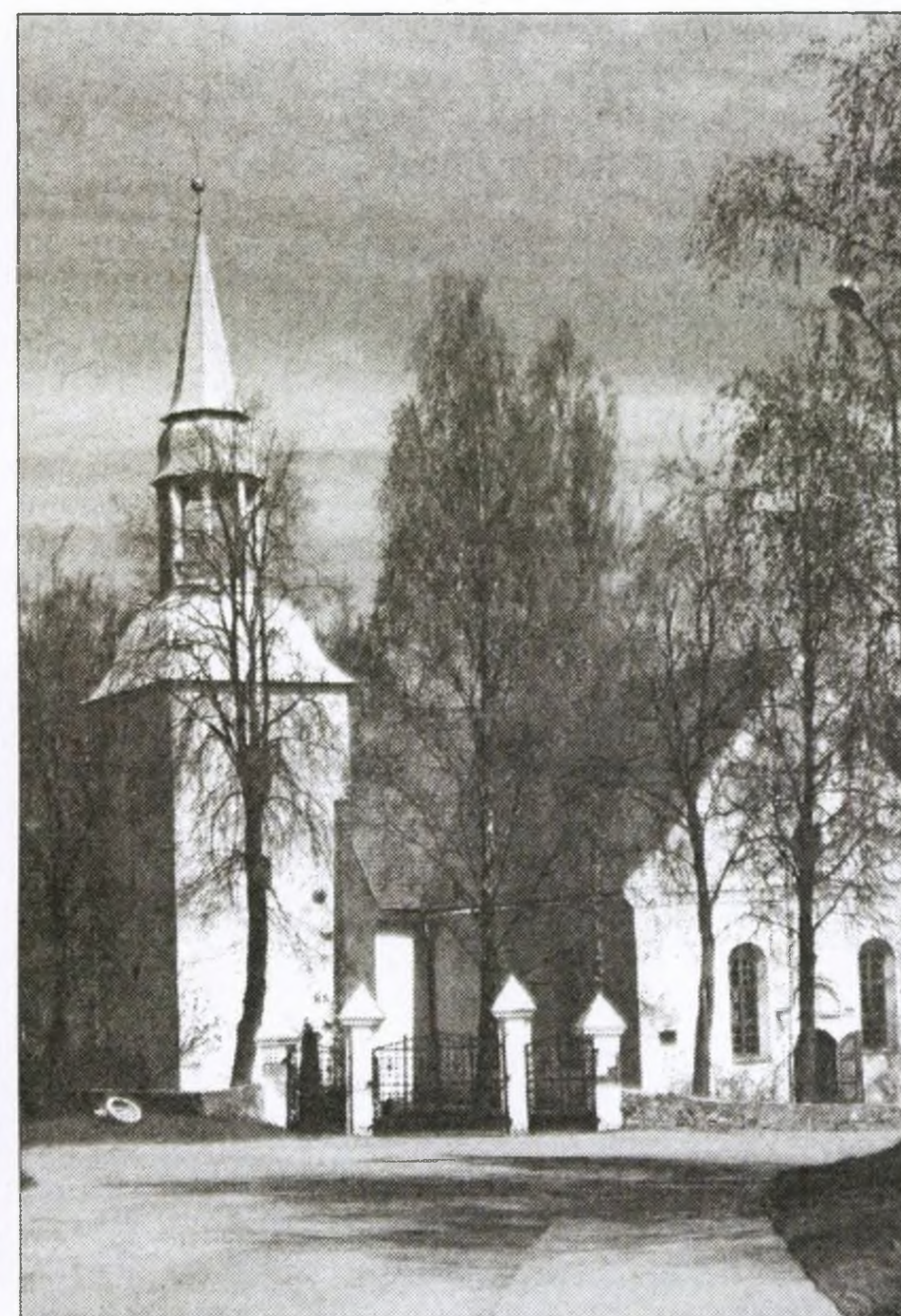
DRUVA NR.125 (2015, 21.AUG.), 5.LPP.

■1949. gadā.

Foto: NO VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU
AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS ARHĪVA

Raunas baznīcas celšanas gads nav zināms, taču pētnieki pieņem, ka tas ir 14. gadsimts. Sākotnēji baznīcai bijis

■2014. gadā.

Foto: NO RAUNAS MUZEJA
KRĀJUMA

tornis ar vienu jomu. Pēc tam pārbūvju rezultātā tornis ieguva izskatu ar barokālo augšdaļu. Pie galvenā joma ir piebūve – pašlaik baznīcas galvenā ie-

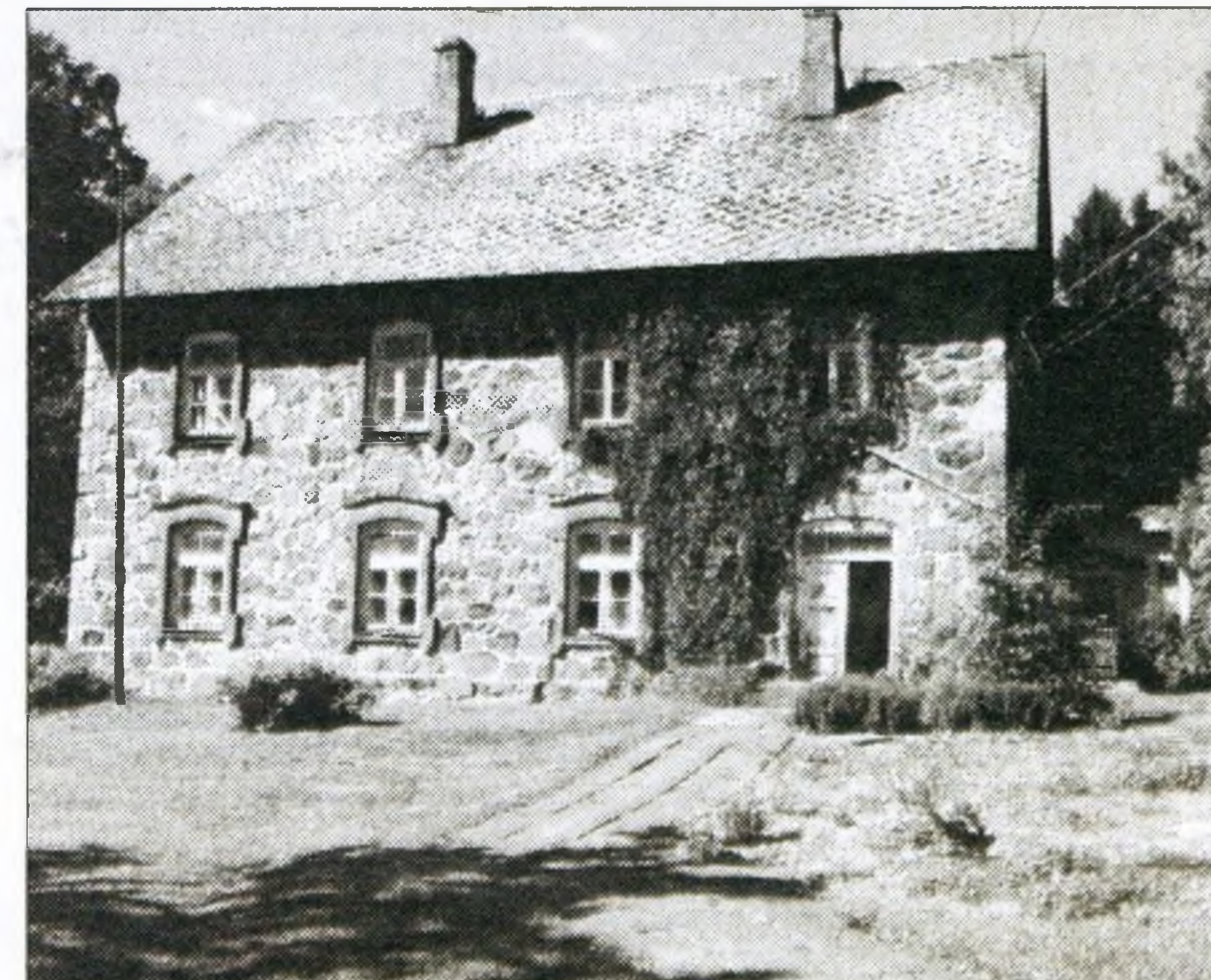
eja. Virs abām baznīcas ieejām atrodas 14./ 15. gadsimta cilņi, kas ir vieni no vecākajiem būvelementiem Latvijā.

Raunas pusē, kādreizējā Jāņskolas ēkā, kolhozs "Zelta Druva" iekārtoja bērnudārzu "Sprīdītis". Atklāšanas svinības notika 1974. gada 20. septembrī. Vēlāk ēkā vairākus gadus atkal bija skola. To 90. gados apvienoja ar Raunas vidusskolu. Ēku pašvaldība pārdeva privātpersonai.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: AIVIS RIEKSTIŅŠ

DRUVA NR.129 (2015, 28.AUG.), 5.LPP.

Latvijas pirmās neatkarības laikā Cēsu apriņķa ziemeļdaļā atradās Baižkalna pagasts, kas robežojās ar Mārsnēnu, Raunas, Veselavas, Jaunraunas un Liepas pagastu. Pagasta valde atradās netālu no Raunas - Baižkalna dzirnavām. 1945. gada oktobrī te izveidoja Baižkalna ciema padomi, pēc diviem gadiem likvidēja, vēl pēc diviem gadiem ciemu iekļāva Cēsu rajonā. Tagad tas ir Raunas novads, un kādreizējā Baižkalna pagastnams kalpo kā vairāku dzīvokļu māja.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.187 (2016, 2.DEC.), 5.LPP.

■Kādreiz.

Foto: NO RAUNAS MUZEJA

Šajā laikā Raunā tirgotāji vai amatnieki cēla mājas, kurās paši dzīvoja un izmantoja tās darījumiem. Senā fotogrāfijā D. Spundes un P. Kampenusa

veikals 20. gs. 20. gadu beigās. Uzraksti uz izkārtņēm: "Tabakas, cigāru un papirosu pārdotava", "Pirmā Latvijas apdrošināšanas un transporta akciju sabiedrība". Padomju laikā te, Jau-

■Tagad.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

natnes ielā, dzīvoja arī Skujiņu ģimene un Skujiņa kundze bija visā Raunā izslavēta toršu cepēja. Nams šobrīd ir privātā apsaimniekošanā, ikdienā tajā apdzīvots viens spārns.

Ēka priekšplānā, kas Raunas centrā celta 20. gadsimta 20. gadu otrajā pusē, piederējusi namsaimniekam V. Danielsonam. Nama augšējā stāvā atradusies foto-darbnīca, bet lejā drogu veikals, kas piederējis K. Siliņam, un rokdarbu veikals, kas piederējis E. Siliņai. Ēkā atradusies arī velosipēdu darbnīca.

Gadu desmitos ceļš gar mājām vairākkārt pārveidots un krietni vien uzbērts. Senajā fotogrāfijā jaunieši ar zirgu pajūgiem un velosipēdiem pirms došanās pārbraucienā uz Jaunraunu.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: NO RAUNAS NOVADA MUZEJA

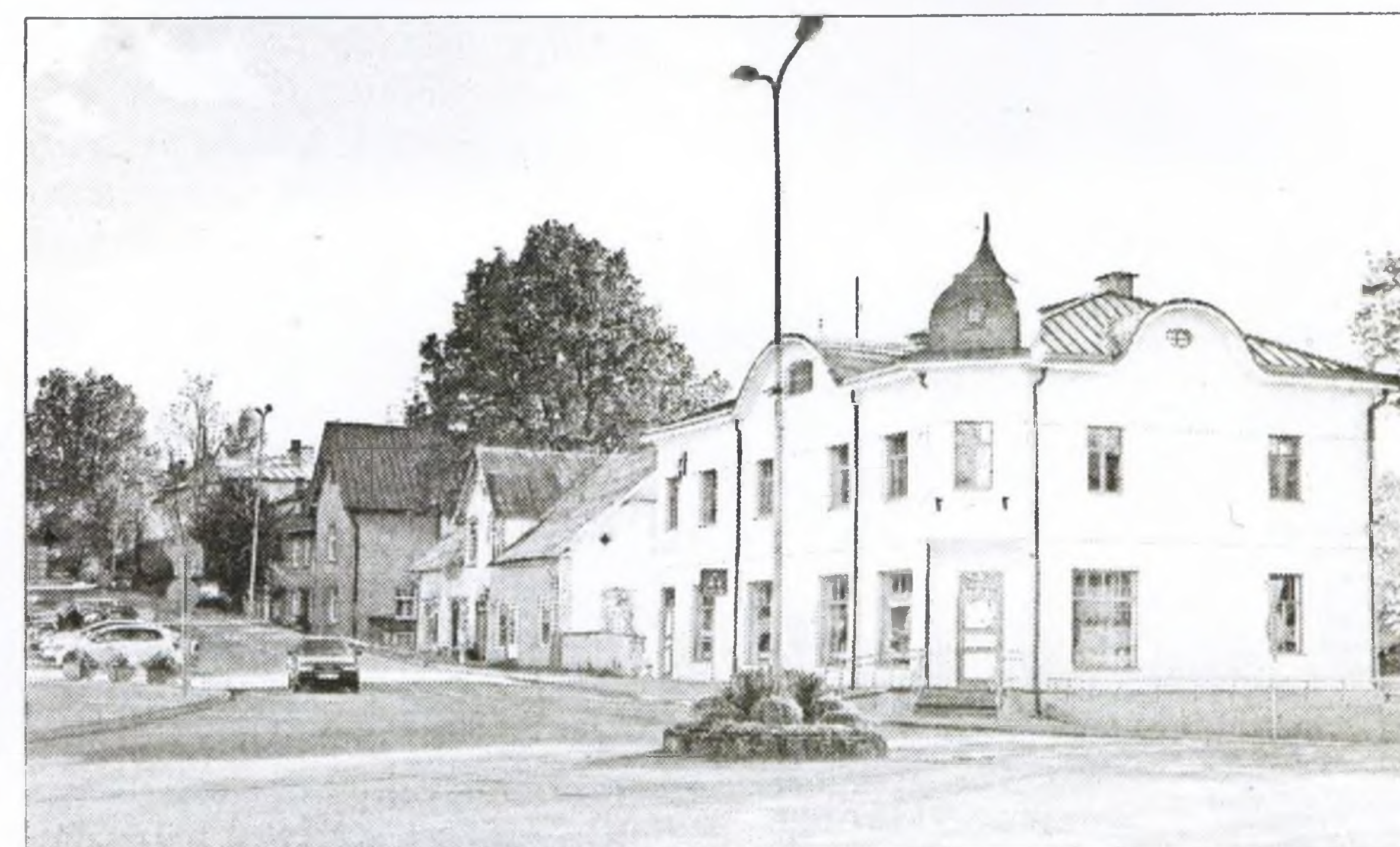
DRUVA NR.165 (2015, 30.OKT.), 5.LPP.

Ēku, kuru Raunas centrā cēlis uzņēmējs Jānis Plūme kā savu dzīvojamo māju, pirmajā stāvā izveidojot veikalu, raunēnieši joprojām sauc par Plūmes namu. Pašlaik nav zināms ēkas celšanas gads. Tā kā Latvijas pirmās neatkarības laikā visas telpas šajā namā Plūme pats neizmantoja, tad dažas no tām izīrēja citiem tirgotājiem. Pēc II pasaules kara ēkā izvietoja grāmatnīcu, un tā šeit darbojās līdz 2001. gadam. Kopš 2015. gada 28. septembra ēkā atrodas Raunas bibliotēka un Raunas muzeja ekspozīcijas telpa.

■1937. gads. Raunas centrs.

Foto: NO VIJAS BERNARDES ARHĪVA

■2015. gads. Raunas centrs.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.157 (2015, 16.OKT.), 5.LPP.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

Vēsturiskajā attēlā skats uz Raunas foto meistara P.Zālīša darbnīcas ieeju namā, kurš atrodas pašā Raunas centrā. Pirms

■Tagad.

Foto: AIVIS RIEKSTIŅŠ

80. gadiem uzņemtajā foto uz kāpnēm stāv fotogrāfa sieva Vera un dēli. Atjaunotās Latvijas laikā pašvaldība namu atpirka no privāta īpašnieka. Ēkā tikko ir bei-

dzies remonts, nokrāsota fasāde. Namā darbu sāks Raunas bibliotēka, telpas iekārtos arī Raunas muzejam un trenāžieru zālei.

Raunā tā sauktā Rozišu māja atrodas centrālajā daļā, Rīgas ielā 10. Māja celta 30. gados un piederējusi Emīlijai Rozītei. Emīlija tā arī neapprecējās un lielajā mājā telpas varēja izīrēt. Pašlaik ēkā izvietoti dzīvokļi. Daudz kas iekštelpās ir mainījies, bet podiņu krāsnis saglabājušās joprojām.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: NO RAUNAS MUZEJA KRĀJUMA

DRUVA NR.8 (2016, 15.JANV.), 5.LPP.

Raunas centrā redzams viens no galvenajiem šīs apdzīvotās vietas topogrāfiskajiem elementiem, tagadējā Cēsu iela. Ceļš šajā vietā atradies vismaz no 17. gadsimta un Tanīskalna - pilskalna pakājē kopā ar to veidojis gleznainu ainavu. Sākotnēji te bijis lielceļš, braucējus vai gājējus vedot Cēsu virzienā. Tagad tā ir pagasta centra iela. Šī ceļa trajektorija 20. gadsimta 30. gados krietni mainīta, pats ceļš uzbūvēts.

■Kādreiz.

Foto: NO VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS ARHĪVA

■Tagad.

Foto: NO RAUNAS MUZEJA KRĀJUMA

DRUVA NR.4 (2016, 8.JANV.), 5.LPP.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

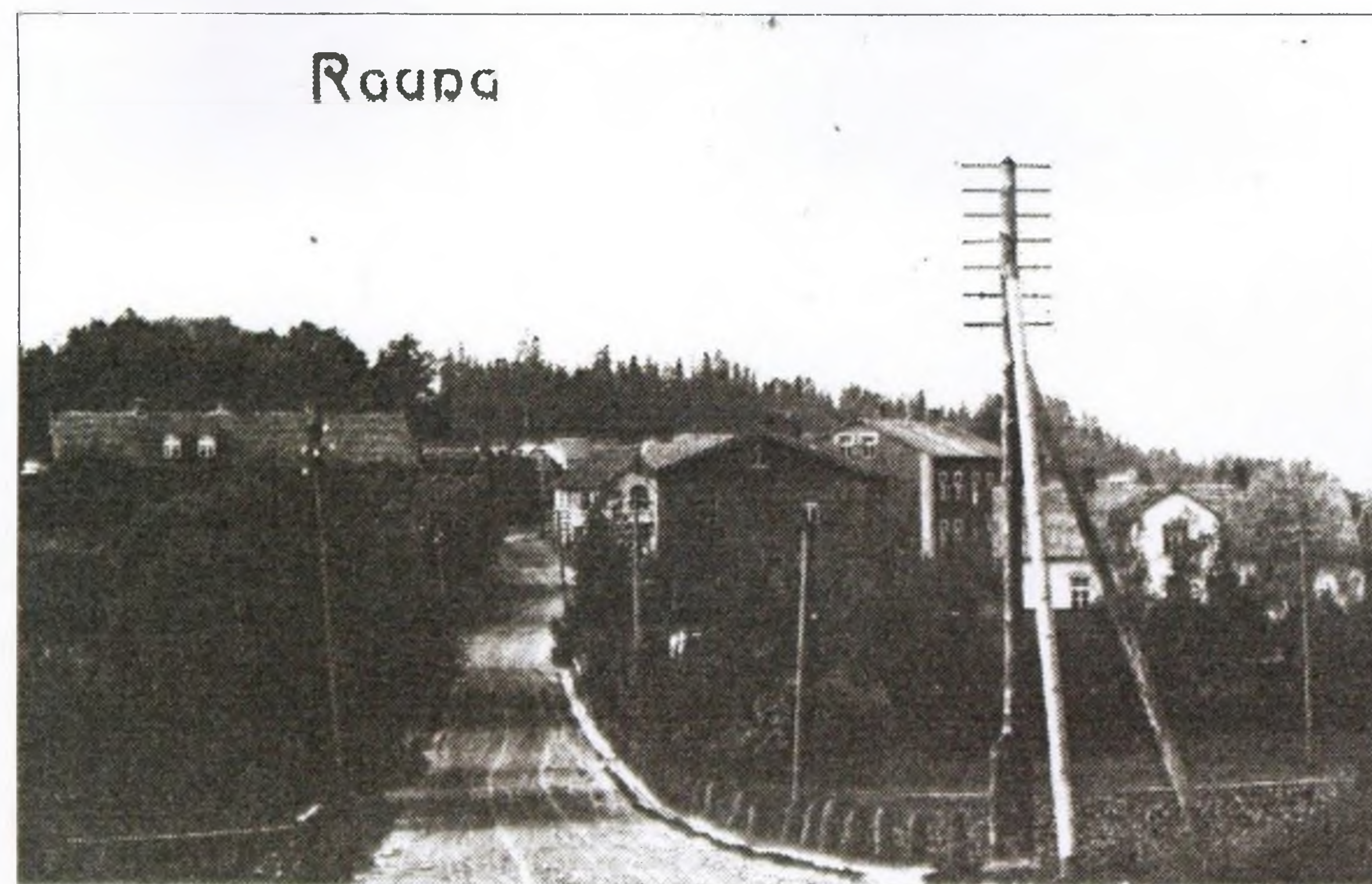
Foto: AIVIS RIEKSTIŅŠ

Raunas aptiekārs Kārlis Siliņš ar sievu Ellu Raunas pagasta centrā pie ieejas aptiekas preču tirgotavā. Tā kādu laiku atradu-

sies 1910.gadā uzceltajā iespaidīgā ēkā, kas sākotnēji bijis lauksaimniecības biedrības nams. Padomju gados tas bija kultūras

nams. Kopš Raunas novada dome ēku pārdeva, mājas īpašnieki vairākkārt mainījušies. Šobrīd 1. stāvā darbojas veikals.

Raunas centrā Valmieras iela šajā vietā atradusies jau 17. gadsimtā – sākotnēji kā lielceļš, kas braucējus un gājējus veda Valmieras virzienā. Šis ceļš agrāk savienoja Raunas un Baižkalna pagastus, kas bija divas administratīvas vienības. Apdzīvotība pāri upei izveidojās vēlāk un nereti vietu pāri tiltam raunēnieši sauca par aizupi." Raunas pašvaldība šogad nobruģēja gājēju ceļu.

■Kādreiz.

Foto: NO VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS ARHĪVA

■Tagad.

Foto: NO RAUNAS MUZEJA KRĀJUMA

DRUVA NR.194 (2015, 23.DEC.), 5.LPP.

Drustu pagasta centrā, lielā ceļa malā, tagad pats iespaidīgākais nams ir kādreizējais Drustu krogs. Kopš 20.gadsimta 30.gadiem, kad uzņemta fotogrāfija, kuru glabā Cēsu Vēstures un mākslas muzejs, ēkas, kas saceltas līdzās, piedzīvojušas pārmaiņas. 21.gadsimtā atjaunots tautas nams, saglabājot kādreizējo ārējo izskatu, sava vieta tagad ir aptiekai. Tagadējais pārtikas un rūpniecības preču veikals vairs nav atpazīstams kā akmeņu celtne. Caur centru ved gluds asfalts ar stāvvietu auto kumeliem.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.80 (2015, 29.MAIJS), 5.LPP.

Drustu pusē, Keveros Auļukalnā, muižas mūra ēka datējama ar 1870. gadu, bet pētījumi turpinās, un pamata ēka šajā vietā varēja būt jau 50 gadus agrāk. Šajā namā bijusi arī skola, kādu laiku atradusies nespējnieku patversme. Muižā plānojums veidots ar lielām, caurstaigājamām telpām plašai viesu uzņemšanai. Nams ilgi bijis neapdzīvots, tad nonācis privātpašumā.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MAIRITA KAŅEPE

DRUVA NR.150 (2017, 29.SEPT.), 5.LPP.

Cēsu Vēstures un mākslas muzejā saglabātā fotogrāfija uzņemta 20. gadsimta 30. gados. Attēls stāsta, kāda tolaik pēc pārbūves izskatījies bijušās Drustu muižas mežsarga māja, kad šajā namā iekārtots pasts. Mājas pārbūves darbus vadījis inženieris Lūmanis. Lai gan šajā ēkā darbdienās uz pāris stundām joprojām apmeklētājiem atvērta Drustu pasta nodaļa, laiks un cilvēki uz veco ēku atstājuši tik lielu iespaidu, ka grūti to vairs pazīt pēc pirmās neatkarīgās Latvijas laika fotogrāfijas.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■Tagad.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.68 (2015, 8.MAIJS), 5.LPP.